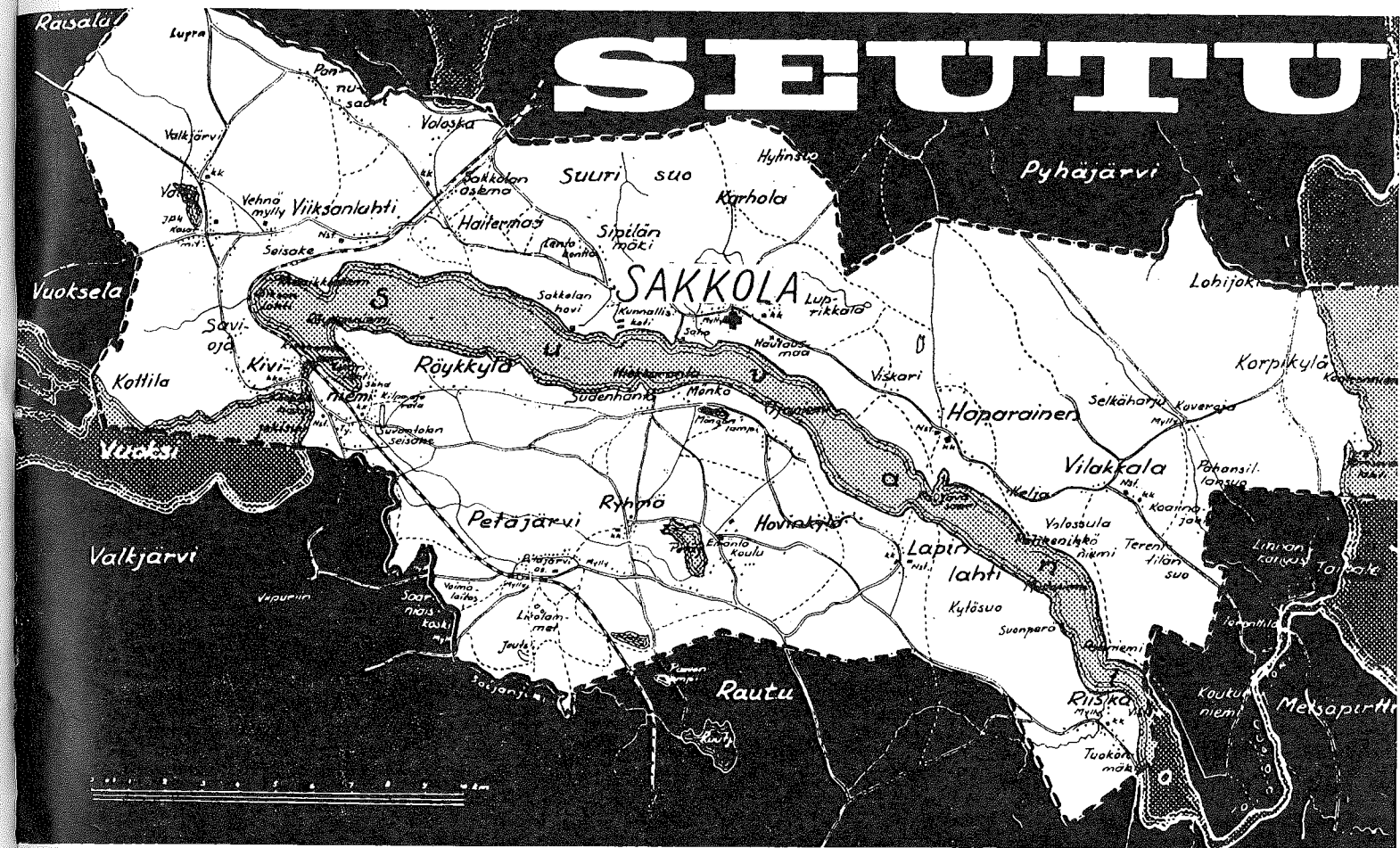
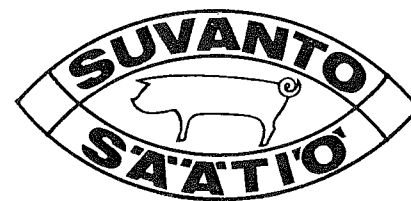

SUVANNON SEUTU

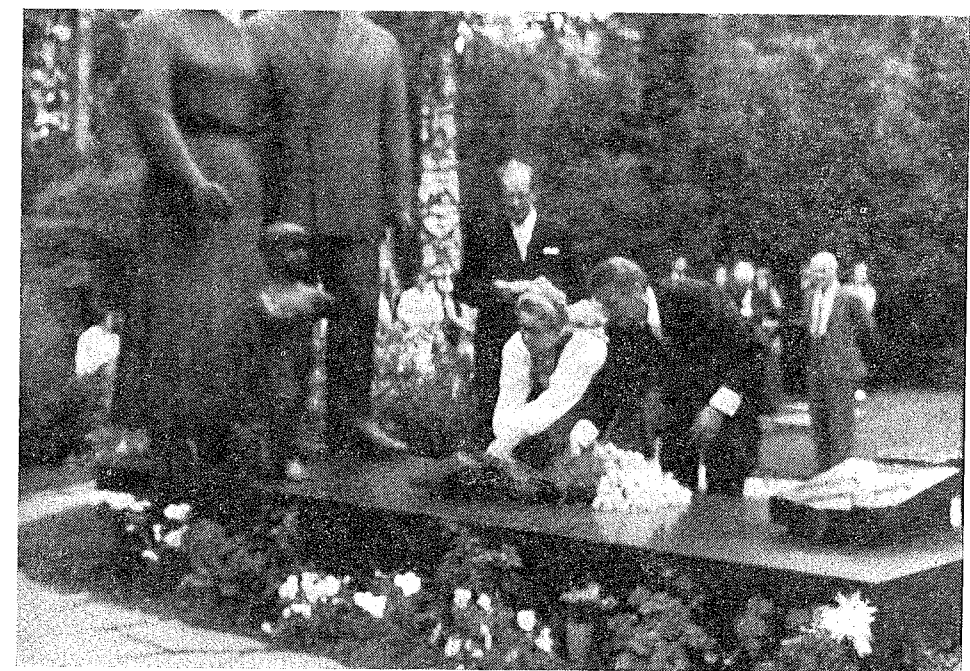

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 5 1971

LOKAKUU

Kunnianosoitus Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

VAPAA VAI ORJA?

VAPAUTEEN KRISTUS
VAPAUTTI MEIDÄT...

Gal. 5:1

Vapaudesta on tullut aikamme iskusana. Sitä taotaan aivopesuna ihmisten ajatusmaailmaan kaikkien ajallisten, mahdollisten ja mahdottomienkin asioiden yhteydessä, joissa siitä tehdään vapauden irvikuva, ihmisen syvemmälle orjuuttaja. Tästä vaarasta apostoli Paavali varoittaa Galatian seurakuntia. Paavalin varoitus koskee vieläkin syvemmälle, se koskee ihmisen hengellistä orjuutta, eli ihmisen väärää jumalasuhdetta.

Mitä on sitten se orjuus mistä olemme vapautetut? Ei Kristus tullut vapauttamaan meitä mistään inhimillisestä orjuudesta, vaan kuten toisen uskonkappaleen selityksessä sanotaan; "voittanut minut vapaaksi kaikista synneistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta". Voittanut vapaaksi, voittanut Jumalan iankaikkisesta vihasta, joka aina lepää kaiken synnin yllä, synnin, jonka tekemiseen jokainen olemme vikapää.

Jumalan vihasta Kristus vapautti meidät, mutta missä tämä vapautus tapahtuu ja missä sen pitäisi näkyä? Meidän omisatunnoissamme! Ellei se siellä näy ja ellei sitä siellä koeta, niin me olemme edelleen orjia.

Tämä vapautus on tapahtunut Golgatan sovintotyössä. Siinä Kristus täytti edestämme Jumalan lain, jonka nojalla perkele syntiemme tähden Jumalan edessä syytti meitä ja vaati meille iankaikkista kuolemaa, s.o. iankaikkista eroa Jumalasta. Siksi sanomme; synnistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta". Uskomme myöskin tämän? Usko tuo rauhan ihmisen omaantuntoon. Se tuo rauhan Jumalan kanssa. Se, ja vain se vapauttaa hänet kaikesta Jumalan vihan pelosta, koska usko näkee todeksi Sanan ilmoituksen ja omatunto kokee sen todeksi, ettei Jumala olekaan vihan Jumala ihmistä kohtaan, vaan rakauden ja rauhan Jumala. Rakastava Isä. Tämä on sitä vapautta mihin Kristus meidät vapautti ja mihin omatuntomme vapautuu.

Ellemme usko, niin me kiellämme silloin Kristuksen ja täytäm-

me edelleen tuota Kristuksen keran täyttämää lakia. Tämä kieltäminen voi olla niin moniasteista. Me voimme kieltää julkisesti, suullamme parjaten. Me voimme kieltää penseydellämme, (=välinpitämättömyys) mikä on varmaan yleisintä? Me voimme kieltää Hänet myöskin ihmissilmillä katsoen — ja itsekkin siihen uskoen — aivan "hurskaassa hengellisyydessämme". Tämä jälkimmäinen oli käynyt Galatalaisille. He olivat joutuneet uudelleen orjuuden ikeeseen, joutuneet lain alle. Näin on käynyt valtaosalle aikamme kristikuntaa. Eräs piispamme sanoi joku vuosi sitten virallisessa puheessaan: "Aikamme kristikunta sairastaa galatalaisuutta". Aikamme uskonnollisuus on niin paljon lainalaista ja uskonnollinen julistus niin vaarallisen paljon sitä, mikä ei samaa kuin lainalaisuus. Tuon lainalaisuuden, eli lapsen ja orjan välisen aseman raja kulkee ihmissydämissä ja sen tekee sinne sydämen omakohtainen usko Kristuksen sovitusyöhön. Uskon synnyttää Pyhä Henki sanan kautta.

MATTI LAAMANEN

Juhlapuhe Sakkolan pitäjäjuhlassa Helsingissä Kauppakorkeakoululla 1. 8 1971.

"Nyt tiedän, älyän mielessäin, kotiseutu on osa itseäin, sit ei ihminen hyljätä saata, se kaikki ol omaa maata. Se ol' kappale kallasta Suvannon, se kaistale Karjalan Kannasta on, se on syvintä sydämen juurta, osa Suomen maattamme suurta."

HYVÄT SAKKOLALAISET. — Näihin kotipitäjämme runoilijan, Aleksanteri Aavan ajatuksiin sisältyy se voima, joka saa sakkolalaiset vuosi vuoden jälkeen suunnamaan kulkunsa elokuun ensimmäisenä sunnuntaina Sakkolan pitäjäjuhliille, tällä kertaa ja samalla ensimmäistä kertaa tänne pääkaupunkiin. Sakkola-juhlit ovat vuodesta toiseen säilyttäneet muistojen juhlan sävyn. Tämän vuotinen juhlamme sattui lähes tarkalleen ajankohtaan, josta lukien 30 vuotta taaksepäin kotipitäjämme vapautus talvisodan valtaajilta tapahtui. Luultavasti mukana olevista suurin osa pakkaili silloin näihin aikoihin toisen keran omaisuuttaan, mutta riemullisella mielellä tietäessään kotiinpaluun olevan edessä. Riemumieheen sekoittui kuitenkin monella kyyneleitä rintamilta tulleiden

Kallis lukijani! Sinä olet tai vaallisen Isän edessä lapsen asemassa. Älä katso yhtään siihen mitä itessäni olet, älä hyvytyesi, älä huonouteesi, älä omiin tekoihisi kummassakaan, vaan usko siihen mitä vapahtajasi on kerran sinun edestäsi tehnyt ja niin sinä olet oleva kerran Jumalan valtakunnan perillinen iankaikkisuudessa.

Kaino Rytty

viestien aiheuttamina. Mutta karjalaisen kansan kohtalo oli hymyillä kyynelten läpi ja aloittaa alusta elämä. Mitä kotiseutu heille merkitsi, siitä antaa selvimmän kuvan tavattoman nopea kotiinpaluu: vuoden 1942 kylvöaikaan mennessä siis 8 kuukauden kuluessa oli Sakkolaan palannut jo n. 3.000 henkeä ja runsaan vuoden kuluessa n. 4.000 henkeä eli käytännöllisesti katsoen kaikki. Sakkolan talouselämän elpyminen, siinä lähinnä maatalous, alkoi kohti talvisotaa edeltänyttä laajuutta mitä puutteellisimmin välinein. Uudisrakentaminen lähti samoin voimakkaasti liikkeelle, tuloksena useiden satojen rakennusten valmistuminen tai peruskorjaaminen vain muutaman kymmenen kilometrin päässä rintamalinjoista. — Näin kolmen vuosikymmenen kuluttua paluu ja elämän uudelleen aloittaminen kotipitäjässä voidaan helposti leimata edesvastuuttomaksi, jossa ei otettu lainkaan huomioon tosiasioita. Mutta ne, jotka omakohtaisesti saivat kokea kotiinpaluun, käsittivät sen ainoaksi mahdolliseksi ratkaisuksi. He säilyttivät yhtenä kalleimmista muistoistaan ensimmäisen näkymän sotien runtelemaasta, mutta edelleen rakkaasta kotikylästään sen avautuessa silmien eteen.

Tarkoitukseni ei ole kuitenkaan ruveta sodan merkeissä johdattelemaan kuulijoitteni ajatuksia. Vuosikymmenien jälkeen monet tosiasiat unohtuvat ja erityisesti seläisten, jotka eivät itse ole omakohtaisesti eläneet sotia edeltäneitä aikoja, on mahdotonta saada todenmukaista kosketusta tapahtu-

miin ja mielialoihin pelkkien historiatietojen perusteella. Sen vuoksi tänään voidaan esittää kysymys: oliko talvisota välttämätön ja oliko jatkosota tarpeen. Karjalaisten lienee helpompi kuin muiden vastata tähän nykyisin vaikeana pidettävään kysymykseen myönteisesti olematta silti sota-kiikkoilijoita. Meiltä otettiin kotiseutu pois, eikä meillä ollut oikeus saada se takaisin voidaksemme jatkaa sen rakentamista rauhan merkeissä. Karjalaisten kohtalona oli asua seudulla, joka oli ja edelleen on suurvaltojen mielenkiinnon kohteena. Tämän huomioon ottaen voidaan tänä päivänä olla jokseenkin vakuuttuneita siitä, ettei Karjalan heimo enää omia kotiseutujaan omista, niin surullista kuin se onkin. Mutta se ei saa johtaa ajatuksia siihen suuntaan, että meillä sen perusteella olisi oikeus töissämmme ja toimissamme menetellä niin, että karjalaiset leimattaisiin edesvastuuttomiksi kansalaisiksi. Se olisi omiaan vaikeuttamaan

VIERAS VARAOSA EI VASTAA AITOA

Tunturi-alkuperäinen varaosa varma ja edullinen

LEMPÄÄLÄN PYÖRÄ

Om. M. Toiva, puh. 74 286

kaikkien elämää. Meidän työemme tulee nyt ja vastaisuudessa olla maantieteelliset tosiasiat tunnus-tavaa rauhan työtä uusilla kotiseuduilla. Mutta vanha kotipitäjä Suvantoineen ja sen rannalla olevine kotikylineen ei ole ajatuksiltamme kiellettyä aluetta.

Tämän juhlan kuulijakuntaa katsellessa voi todeta sen koostuvan useamman sukupolven edustajista. Karkealla jaottelulla voidaan meidät täällä kuten muutkin sakkolalaiset jakaa kolmeen ryhmään: Ensimmäisen muodostaa se ikäpolvi, jonka miehuusvuodet olivat Sakkolassa ennen sotia. Toisen ryhmän muodostaa keskipolvi, joka talvisodan kynnyksellä oli paimenpojan — tai tytön — iässä. Kolmas on nuori polvi, joka ei ole Sakkolaa nähnytkään.

Vanhimman polven, jos sellaiseksi lasketaan talvisodan kynnyksellä 25 vuotta vanhemmat, tehokain osa elämää on eletty Sakkolassa. Siellä työ oli useimpien kohdalla perinteellistä maataloutta, siitähän valtaosa sai toimeentulon. Kun otetaan huomioon se, että uusien virtauksien kulku lännestä sittenkin melko syrjässä sijaitsevaan kotipitäjäämme vei oman aikansa, voidaan pääelinkeinosta saatuihin tuloksiin näin vuosikymmenienkin jälkeen arvioiden olla tyytyväisiä. Tuloksiin vaikuttivat monet tekijät: maataloudellinen neuvonta, esimerkkiviljelijät, emäntäkoulu, järjestyksessä oleva maataloustuotteiden markkinointi ja ennen muuta yrityshalu. Vaikka sanonta "sika ja sakkulaine koatoat astija alassui", viittaa oman vatsan täyttämishaluun ja ahneuteen, on se sittenkin paremmin tulkittavissa järkeväksi taloudelliseksi, jopa nuukaksi toiminnaaksi, joka kyllä sian kohdalla päättyi poikkeuksesta lihomisesta huolimatta huonosti, mutta vaurastutti vaalijaansa. Mutta oli vanhan polven naisilla ja miehillä

muutakin kuin raskas työ. Muistetaanhan toki vielä ne monet muut riennot, urheilu, nuorisoseuratoiminta, kuorolaulu ja musiikki yleensä sekä monet muut harrastukset, jotka antoivat elämälle sen tarvitseman särpimen. — Vanha polvi on tämän vuoksi luonnollisesti tiukimmin muistoissa kiinni kotipitäjässään. Kun he pääosaltaan ovat pysyneet entisessä viljelijän ammatissa, heillä on myös puhtaimpina säilynyt Sakkola murre, sen tavat ja muistitiedot. Ajan säälimätön hammas tekee kuitenkin hiljalleen tehtävänsä. Talvisodan alla 30-vuotias on nyt yli 60-vuotias.

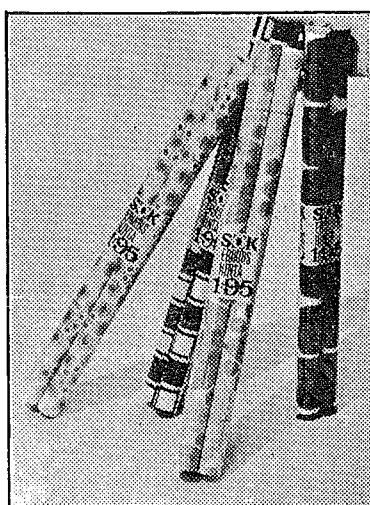
Toisen ikäryhmän muodostavat jaottelussani paimenpojat ja -tytöt, sotien kynnyksellä 10—15 vuotiaat. Sakkolassa tämä ikäpolvi sai viettää kultaisen lapsuutensa vailla vastuuta ja huoltohuomisesta. Olihan tuon ikäisillä jo työtä: heinäpellolla oltiin yhtä pitkään kuin aikuisetkin. Luulisin kuitenkin, että tuon ikäpolven muistikuvat muodostuvat pääasiassa kansakoulumuistoista ja opettajista, olivat he sitten Valkosia, Kankkusia, Pekkasia, Vähämäkiä, Naskaleita jne. Näitä kuvia lisäävät onkireisut Suvannon rantaan, loputtoman pitkältä tuntuneet paimenpojan päivät, heinäntekomatkat Metsäpirtin Lietteelle, JP 4:n polkupyörämarssit jne. Oman sävöksensä antoivat ainakin kirkonkylän tienoon tenaville sellaiset suur tapahtumat kuin Jäntevän jalkapallo-ottelut, sekä Karholan, Kirkonkylän ja Sipilänmäen kylien viestinhiihdot, joiden rinnalla lähestyvät Euroopan mestaruuskilpailutkin olisivat kalvenneet. Kaikesta tästä huolimatta tämän ikäpolven tietämys Sakkolasta oli varsin rajoitettu. Kun kulkuyhteydet "yli puolelle" olivat veneen ja Saimaa I:n varassa eikä asiaakaan liiemmästi sinne ollut, käsitti kotipitäjä monella oikeas-

taan vain muutaman kylän oman kotikylän ympärillä. Ne, joilla oli mahdollisuus mennä oppikouluun, irtautuivat vieläkin enemmän Sakkolasta. Sen vuoksi tällä ikäpolvella ei ollut luontaisia mahdollisuuksia tutustua ja kiintyä kotipitäjään siten kuin vanhemmalla polvella. Mutta tavat ja tottumukset toki ovat sille siirtyneet ja siksi tästä ikäpolvesta voidaan oikeutetusti sanoa: Sakkolaisittain: "Mikä on tapa tallikkan; sen on emäsikankii".

Keskipolvi on nyt 40—50-vuotias ja se on kasvattamassa ja kasvatanutkin uuden Sakkolalaissyntyisen polven.

Nuorin polvi, josta osa on jo aikuista, mutta uutta edelleen syntyy, ei omaa lainkaan omakotaisia kokemuksia vanhempiensa tai mummonsa ja äijänsä kotipitäjästä. Kaiken tiedon rajan taakse jääneistä seuduista, tapahtumista ja tavoista se on saanut melkein yksinomaan toisten kertomana. Nuori polvi on lisäksi kokonaan

edullisesti

Hyvännäköistä hyllypaperia kolmen rullan paketissa.

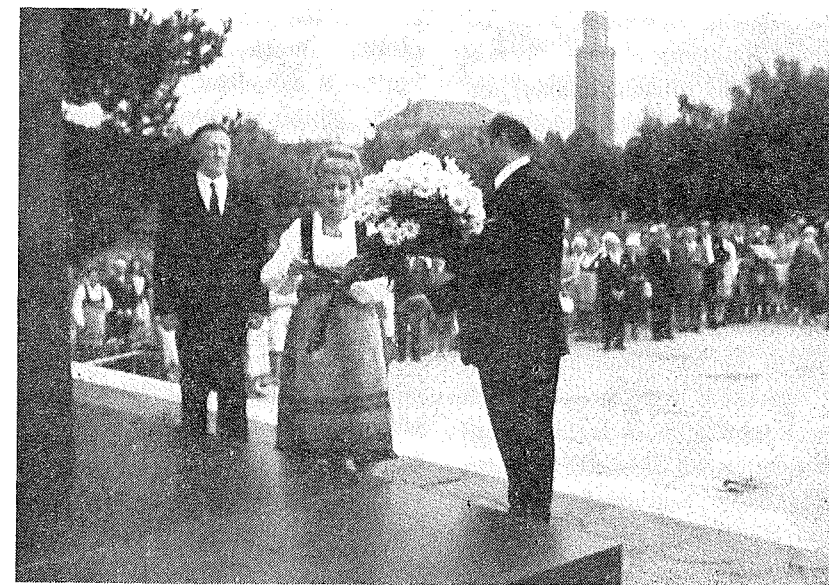
ovh. 1,95

Tuotanto

Hyvät juhlat Helsingissä:

Totutusta juhlien kiertojärjestyksestä poiketen sakkolalaiset kokoontuivat tämänkesäiseen pitäjäjuhlaansa maan pääkaupunkiin Helsinkiin. Täällä juhliminen aloitettiin jo aamuvarhaisella kunnia-käynnillä kansanrunoilija Larin Parasken patsaalla, joka sijaitsee aivan Helsingin keskustassa Maneri tavalla kiinni yhteiskunnassa kuin vanhemmat polvet: sillä on ennen kaikkea ollut ratkaisevasti paremmat mahdollisuudet valita koulutuksensa ja myös ammattinsa. Valinta on johtanut ja edelleen yhä harvemmissa tapauksissa johtaa isän ammattiin, maatalouteen, vaan kokonaan uusille urille. Opiskellessaan ja ammattiinsa valmistuessaan sakkolalaisnuoremmet tuskin millään tavoin erottuvat muusta opiskelevasta nuorisosta, harvoin edes murre sitä paljastaa. Muutaman viime vuoden aikana on nuorten toiminnassa tapahtunut varsin selviä muutoksia. Aikaisempi fyysinen ja henkinen kypsyminen on havahduttanut erityisesti opiskelijat vaatimaan itselleen oikeuksia, joista aikaisemmin ei uskallettu hiiskahtaakaan. Melko tuoreita esimerkkejä tästä ovat korkeakoulujen, oppikoulujen ja ammattikoulujenkin hallinnon demokratisoimispyrkimykset tarkoituksena saada opiskelijat mukaan heitä koskevien päätösten tekoon. Nuorisolla on lisäksi erilaiset ihanteet kuin vanhalla polvella ja keskipolvella, se näkee ja ajattelee asiat toisin kuin ennen. On ruvettu puhumaan sukupolvien välisestä kuilusta. Tämä kuilu ei ole läheskään aina vain näennäinen sanonta, vaan todellinen, sukupolvien perustuksien lujutta vahvasti koetteleva monessa perheessä.

Jatk. seur. numerossa

Kunnianosoitus Suomen itsenäisyyden puolustajille.

nerheimintien varrella, vastapäätä Kansallismuseota. Täällä patsas-tasanteella puhui toimitusjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki ja lisäksi seppeleen laskuun osallistuivat Janne Loponen ja Reino Söder.

Taivallahden eli Temppeliaukion kirkossa pidetyssä juhla jumalanpalveluksessa saarnasi rovasti Joonas Laurila, liturgina toimi rovasti Viljo Lindholm, uruissa ti-rehtööri Aaro Lehmusvuori ja jumalanpalvelusta avusti Järvenpään kirkokuoro johtajana tirehtööri Antti Kuisma.

Kirkkokansaa kokoontui kirkkosali ja parveke aivan täyteen, näihin tiloihin sopii n. 800 henkeä.

Osa juhlaväestä vietti aikaansa kirkon pihalla, kaikki halukkaat tuskin osasikaan sisälle kirkkoon, sillä kirkko on tosiaan arkkitehtoonisesti aivan erikoisluokkainen, mutta hyvin kuului soitto, laulu ja saarna kaikkialle kirkon sisälle, sillä myös akustiikka on erittäin hyvin onnistunut. Suurimmalle osalle sakkolalaisista kirkko oli kyllä yllättävä ja samalla hartau-

teen sytyttävä elämys ja elämäkokemus.

Hietaniemen sankarihautojen tasanteelta avautuu silmien eteen avara maisema meren ylle, aivan kuin kohottaisi katseensa yli Isänmaan karujen kohtalon vuosien. Ja näinhän asia onkin. Tänne sankariristin juurelle tuotiin kukkaiservehdys jonka nauhoista luettiin sanat: — Suomen itsenäisyyden puolustajille. — Sakkola-juhlan juhlaväki 1971. Täällä sankaripäiden juurella puhui yliagronomi Kaino Repo ja seppeleen kunnaristin juurelle toivat Leena Mattila ja Janne Loponen.

Täältä suuntautuivat juhlaväen askeleet kohti Karjalaan jääneiden vainajien muistokiveä, joka sijaitsee toisella puolen laajaa Hietaniemeä. Täällä laskettiin kukkaiservehdys juhlivalta sakkolalaissyntyiseltä juhlaväeltä. Kauniin sepeleen laskivat Hellin Naskali ja Reino Söder ja puhui luutnantti evp Vilho Viskari Karjalaan jääneiden vainajien muistolle. Lopuk-

si laulettiin yhteisesti "Jo Karjalan kunnalla lehtii puu."

Suomalaisen Kauppakorkeakoulun juhlasalissa toivotti, alkumusiikin jälkeen, Helsingin Sakkolaseuran puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki runsaslukuisen juhla-kansan tervetulleeksi juhlimaan. Juhlimme siksi, että jaksaisimme hymyillä, jatkoi puhuja. Hän mainitsi sakkolalaisnimet Larin Paraske, Hanna Granfelt ja Aleksanteri Aava, tuskin Sakkolassa asuessamme osasimme antaa heille täyttä arvoa. Emmehan osanneet sitäkään arvata, että sieltä jossakin Vuoksen vedet laskee Suvantoon meidän oli lähdettävä. Että meidän Sakkola-juhla kerran vietetään Helsingissä... "Se kaikki oli omaa maata."

Viimevuosisadan puolivälin jälkeen muistiin kirjoitettuja sakkolalaisia hokemia lausui taiteilija Kaarina Björkroht-Lyly. Kuten: "Näytä päivä silmiäis, longottele luomijais... Voi työ raukat rautuloiset, kui työ voitta olla, koko kesiä kalatta...?"

Ammattikasvatusneuvos Matti Laamasen juhlapuheen julkaisemme toisaalla lehdessämme.

Tuohitaiteilija Heikki Hyvönen soitteli komeasti itse voilemiansa tuohen palasta, jonka hän tosiaan puukolla teki samalla esityspaikallaan. (Eikä joka poika tuokaan asetta suuriin juhliin). Samalla hän kertoi, kuuluttajana toimineen Lauri Sääksjärven yllytyksestä, tekemistään matkoista ympäri maailman aika Jaappania myöten ja samalla vähän "kehuskeli" itseäänkin.

"Soitoin, lauluin kanteleihin", esiintyivät Mikko-Kuparinen taiteilijaperhe. Hyvin esittivätkin ohjelmansa, jonka nimenä oli: "Unen uljas tie." Ajatuksena läpi esityksen oli sammumaton ikävä Koti-Karjalaan. Seuraavana esiintyivät Karjalan Nuoret esittäen

Kanadan kaukaisen lännen suurin asutuskeskus Vancouver lieene usealle lukijalle entuudestaan kuultu ja tunnettu paikka. Nykyajan lentomatrustusajakaudella ovat kaukaisten seutujen matketaisyydet huomattavasti noiden "jet" koneiden ansiosta lyhentyneet. Suomen ja Vancouverin välilläkin kestää lentomatkaa vain 9—10 tuntia. Lisäksi, kun eri yhdistykset ovat järjestäneet halpoja lentomatkkoja, ovat joka kesäiset vierailumatkat täältä kotimaahan ja sieltä vastavierailut kovin yleistyneet, että nyt vierailuja tehdään kotimaahan useimmin.

reippaita kansantanhuja, jotka oli ohjannut Sirkka Viitanen.

Pakistanin konsuli Aarne Roiha toi tilaisuuteen Karjala Liiton tervehtyksen ja esitti kiitokset hyvistä juhlista. Samalla hän kertoi matkastaan läpi itäisen Kannaksen, myös Sakkolan, jolloin oli nähnyt, että kaikki paremmat pelot on viljelyksessä ja Kannas siis asutettuna.

Suvanto säätiön puolesta kiitti järjestäjiä hallituksen pj Yrjö Raaska ja ojensi Tyyne-Kerttu Virkille ja Matti Laamaselle Sakkola-viirin. Matti Laamasen kiitti heidän molempien puolesta saadusta "Sikapitäjän" tunnuksista. Lisäksi "Rauvun poika" kiitti hyvästä päivästä. (Kyllä ne osaa rautuloisetkin sakkolalaisista sanoa mikä totuus oli). Rovasti Matti Vironmäki kiitti sakkolalaisia inkeriläissyntyisiä kohtaan osoitetusta ystävällisyydestä ja arvostuksesta. Entinen "Ruottusen tyttö" toi terveiset Kanadan sakkolalaisilta.

Kapt. evp Janne Lopenen kiitti lopuksi yleisöä ja esiintyjä onnistuneesta juhlasta. Erojaisiksi laulettiin Karjalaisten laulu.

Kirje Vancouverista

Vancouver, kolmanneksi suurin Kanadan kaupungeista ja johon nyt yhtyy useita pienempiä kaupunkeja ja asutuskeskuksia, on näiden yhteinen asukasmäärä paljon yli miljoonan ja edelleen kovalla vauhdilla kasvaa kaikille suunnilleen.

Englantilainen merikapteeni Vancouver, joka vähän yli sata vuotta sitten löysi Vancouverin paikan ja josta löytäjästä Vancouver on nimensä saanut, valitsi todella sopivan kauniin paikan ja aseman uudelle Vancouverin kaupungille. Eteläisellä taustalla Mahtava Fraser joki, jonka valtavat vesimassat juuri yhtyvät suureen valtameriin. Läntisenä rajana Tyyni valtameri hienoine uimarantoinen; Pohjoisena rajana sisälle pistäytyvä pitkä meren lahdella ja sen taustana mahtava lumipeitteinen vuoristo, todellinen talviurheilijoiden "Mekka". Tämän merestä ulottuvan lahdelman molemminpuolisilla rannoilla on Vancouverin suuri ja vilkas syvän veden satama. "Itäisellä" puolella on osaksi vuoristoa ja pitkälle sisämaahan ulettuvat suuren Frasenjoen alavat hedelmälliset laaksot.

Ilmastollisesti lukeutuu tämä

**LEMPÄÄLÄN
PYÖRÄ**

Om. M. Toiva, puh. 74 286

Kanadan puoleinen pitkä, kapea rantakaistale n.s. lauhkeaan merisade ilmastoon, jossa sanottavasti ei ole vuoden aikojen niin suuria äärimmäisyyksiä, jotka ovat mannermaan ilmastolle niin ominaisia. Vancouverista turistimainoksina käytetään nimityksiä: "aina viheriöitsevä leikkikenttä", "banaani-vyö" ja monia muitakin nimityksiä. Tämä viimeksi mainittu ei kylä todellisessa luonnossa ole aivan nimensä mukainen, ei niin lämmin, että banaanihedelmät kasvaisivat ulkona. Talvikuukausina lokakuulta maaliskuulle tavallisesti sataa runsaasti, Vancouverin sademäärä keskimäärin 40—45 tuumaa vuotuisesti ja pohjoisempaan mennessä huomattavasti enemmän. Kesäkuukausina ilman lämpö harvemmin nousee kuumuuden asteelle. Kirjoittajan pitkällä täälläolajalla on aina ja toisinaan usein ollut aivan lumettomia talvia ja vain vähän routaa maassa. Mutta on ollut talvia, jolloin lunta ja pakkasia on ollut noin parin kuukauden ajan. Lauhkean ja runsaiden sateiden ansiosta on luonnon kasvillisuus suurta ja rehevää. Tämä on kauniiden puutarhojen luvattuja alueita ja näillä rannikkoalueilla kasvaa maailman uikkeimmat havumetsät. Täällä on metsien hakkuut, saha- ja puutarvan jalostusteollisuus suurta hommaa. Monet suomalaiset maamiehemme, jotka aina runsaslukuisina ovat työskennelleet metsätoissa "logareina" British Columbian aarniometsissä tietävät kertoa suurista jättiläispuista, niiden kaatamisista ja kuinka ne metsistä ulos kuljetetaan, siitä tulisi jo kertomus itsestään. Vancouver onkin tuhansien metsämiesten asupaikka. Täältä työpaikat otetaan, täältä lähdetään ja täällä ylipäänsä asutaan, milloin ei työmaila olla. Kaukaisimmat työmaat ovat useinkin satojen mailien etäisyydellä.

Rakennustyöala on luullakseni toiseksi suurin työala, joissa hyvin lukuisasti maamiehiämme työskentelee ja toimeentulonsa saavat. Työskentelee täällä suomalaisia kaikilla elämän työaloilla, joskin pienempilukuisena.

Nähtävänä ilmiönä siirto-suomalaistemme joukoissa on huomattava ikäero vanhemman ja nuoremman polven välillä. Tämä selviää, kun huomioimme, ettei vuosien 1930—1950 välisenä aikana siirtolaiskansoja ollenkaan laskettu maahan. Ennen tätä sulkua tulleina aikoina alkavat he jo olla n.s. vanhempaa, kovin nopeasti harvenevää joukkoa. Tulevan vuosikymmenen aikoina on suurin osa meitä sinne manalan maille muutaneita. 50 luvun jälkeen tulleet n.s. uudet siirtolaiset ovat täällä kovin elinvoimaista nuorta pystyvää joukkoa elämän toiminnan kentillä. Ylipäänsä ovat hyvin toimeentulevia, omistavat omat kuniit kotinsa ja kasvattavat uutta nousevaa sukupolvea.

Monenlaisia toiminnan rientoja siirto-suomalaisilla täällä on. Suomalaisien merkkipäivät, kuten Itsenäisyys- ja Kalevalan vuosimuistopäivät ovat aina suuresti juhlittu. Mutta mikä erikoisesti ansaitsee maininnan, on meidän suomalaisten Lepokoti, jossa yli 60 vuotta täyttäneet saavat joko täysihoitolakodin tai sitten viihtyisän n.s. halpavuokra-asunnon. Tätä laitosta voisi nimittää Vancouverin suomalaisten ja sen ympäristöjen suursavutukseksi. Mitä suhteissaan se on vielä tänä aikana Amerikan mantereen suomalaisten keskuudessa ainutlaatuisen saavutus. Tähän lepokotiryhmittymään kuuluu täyhihoitolapuoli 56 asukaalle ja kolme erillistä kolmikerroksista taloa, joissa yhteensä on 99 vuokra-asuntoa. Täysihoitolassa on jokaisella asukkaalla oma yksityishuoneensa. Palkattua henkilökuntaa koko

Syksyllä

Jo syksyn tuulet taas tuivertaa sade pieksävi ikkuna ruutuun jo hiljalleen luontokin lakastuu kesän kasvu taas talveksi puuttuu

Sato korjattu ompi jo latoihin laarit täytetty kukkurapäälleen on siemen kasvanut korkoineen moninkertaiseksi tekijälleen

Kohta lakastuvat lehdet puun väriloistoa metsä on saava koivu keltaiseksi kun pukeutuu puna väriin taas pihlaja, haapa

Kohta halla jo lehdet haurastaa myrskytuuli ne maahan raastaa pian oksat vain paljaina harottaa ne syksyn säveltä haastaa

Monta syksyn säässä on säveltä milloin aurinko kuulaana paistaa hetken perästä pilvi jo yllättää saa sadetta maisema maistaa

Kohta tuuli pilvet pois lennättää vain hattarat jällelle jäävät ja myrskyksi taasen ennättää äsken tyven ja poutainen päivä

Tuo syksy hämärän tullessaan tuo pitkät ja pimeät illat saa kolkon kovaksi tantereet jättää vesien ylitse sillat.

A. K-u

laitoksessa on johtajan lisäksi 11 henkilöä. Ympäri on laitettu kaunis koristepuutarha. 10 vuotta on tämä laitos ollut menestyksellisesti toiminnassa. Se on yli 1000 jäsentä käsittävän n.s. Lepokoti Yhdistyksen rakennuttama, kannattama ja tukema. Se on edelleen kaupungissamme, että ulkopuolella olevien suuren huion kohteena, jota todistaa se aina jatkuva vilkas vierailijoiden joukko, jotka tällä lepokodilla päivittäin vierailevat.

Parhaat Vancouverin terveiseni jokaiselle Suvannon Seudun lukijalle. **Lauri Alho**

KÄTILÖN MUISTELMIA SAKKOLASTA

Oli lokakuinen yö, pimeä, sateinen, sumuinen, pelottava vällan. — Siunasin itseni illalla, toivoen tietysti rauhallista yötä. Sade ropisi ikkunaruutuihin tuutulauluaan ja uni vei minut kauas lokakuun yöstä — Laatokan rantamilla juoksentelin unessani paljain jaloin, työnsin veneeni tuon rakkaan mereni laineille — uneksin... kunnes — mikä tuo on — heräsin. Enhän tavallisesti pelännyt yöllisiä koputuksia, en puhelimensoittoa, en ovikellon helinää — se hän kuului minulle "luontaisetuina", kuten leikkimielessä sanoin — mutta miksi nyt pelästyin — hakija varmaan — avuntarvitsija — ja sehän se olikin. Saatua kuulla, että on lähdettävä Kiviniemeen resinalla, ei nääs tähän aikaan mene junia, eikä muutakaan kyytiä, näin selvitti minulle mies. En tullut kysyneeksi mikä hän oli miehään, mutta uskoin hänen olleen rautatieläisen, koska ajeli sellaisella pelillä kuin resina. "Voi tai vas sentään", huokasin sydämesäni, "siinäpä onkin kulkupeli jollaisella ei ennen ole ajeltukaan. — Voi minua poloista". Hakijani varmaan aavisti pelkoni — pelkoani ei hän nähnyt pimeässä yössä — päivässä kalpeuteni ja kauhunilmeet olisivat ilmaisseet sisimpäni. — Hakijani nääs puheli seuraavasti: "Ei teijän tarvitse pelätä mitään, kyl hyvi selvitiä — tiä niäs on miul tuttu reitti, monest kullettu ja rata selvä, ei junnii tähä vuorokauven aikoa kule ku yks, ja siiheks myö olloa jo peril, ko se kulkuo". — Poistiko tämä pelkoni — ei, ei — se lisäsi sitä... Entäs jos se yksi juna kulkee juuri meidän ollessamme selvällä radalla?

Asetuin resinaan, instrumenttilaukku syliin ja hakijani "pump-paamaan" kulkuvälinettä. "Herra

ole kanssamme tässä kamalassa matkassa, pidätä Taivaan Isä sitä junaa, ettei se aja päällemme". — Lienenkö rukoillut ääneen koska hakijani sanoi: "Kyl sie tyttö pelkiät iha turhoa, ei se piäl aja, nähäähää myö valot." — Auttoiko tuo poistamaan pelkoni — ei. — "Mikä tuo oli, mikä, mikä", huusin kuin tapettava! — "Ei se ollut kuin selanen silian tapanen, jossa on vetä alla. Uotha sie kulkent junasakkii tiän paikan yl monet kerrat — jos viel huuivat, soat männä jalan tiän loppumatkan!" — Jopa tukkesi kätilöparan suu, en päästännyt inastustakaan — enkä enää liioin pelännytkään, ihmettelin mielessäni, olisikohan tuo mies todella pannut minut kävelemään loppumatkan. — Ei varmaan, mutta täytyyhän järjestys olla tässäkin kulkuneuvossa.

Radan varressa oli mies sähkölampun kanssa odottelemassa tuloamme. Sydämeistäni nousi huokaus Jumalalle — että onnellisesti

pääsimme perille. Mutta jospa tuo valo olikin junan valoja — ja niin vielä kerran hihkaisin kyyditsijäläni: — "Se on juna, voi voi..." Tähän mies vierelläni vastasi myös tavallista kovemalla äänellä: "Millo uot näht yks-silmäse junan?" — Seisatti kulkuvälineensä — ja niin olimme päässeet perille.

Kädestä pitäen hyvästelin kulkettajani ja pyytelin kovasti anteeksi käyttäytymistäni, johon mies ykskantaan vastasi: "Kyl soat! Jos tiäl uot, tähä kyytii tottuu ja uso voa jotta toivotkii pääseväis resiinan kyytiin — tiä on varmin ja parrain kätilön kyyti-neuvo."

Totta puhui mies, sen tulin Petäjärvellä ollessani kokemaan.

Jos luet tämän Suvannon Seudusta, niin varmasti muistat tuon synkän lokakuun yön ja ensiker-taa resinan kyydissä olleen kovasti pelokkaan ja huutavan kätilön.

Bertta Valtonen

Tattarimylly

Sakkolalainen vanhempi väki muistaa minkälainen kasvi oli tattari ja miten se kasvatettiin ja puitiin myllykuntoon. Syksyisin oli tuttu näky kun isännät ajoivat kuormineen Paussun Villen myllylle säkeissään ruskehtavia, herkkäkuorisia ja pyöreähköjä jyviä. Näistä Ville teki aina ensiluokkaisia tattariryyniä. Ville kun piirsi nimensä vaikkapa tupakkaskin kanteen ja tämän nimilapun laittoi säkinsuuhun niin kaupanhoidaja ei kehdannut edes säkkiä avata ja katsoa tavaraa. Senkun mittasi painon ja pulitti rahat myyjälle. Sellainen maine oli Paussun myllyn tattariryynillä!

Kaiken lisäksi tattariryyni oli hyvin arvokasta tavaraa. Jos vei parisäkillistä Paussun myllyn tattariryyniä osuuskauppaan niin sai niin paljon markkoja, että piti olla aika partti syysporsaita ennen kuin sai saman määrän seteleitä.

Kun tattari vuosi oikein hyvin onnisti, tattari kasvoi vain hieksa jyviä tehden, niin olipa isäntä joka neljäkymmentäkin säkillistä myllyyn vei. Ja se soi jo kahisevilla seteleillä.

Sitten vähän kerron siitä myllystä. Se oli isältä, Simo Paussulta, perittyä omaisuutta, joskin Ville sen remonteerasi uuteen kuntoon oltuaan välillä muualla

FLORIDA

Suomen kokoinen niemi (lähes tuhannen kilometrin pituinen Karibian meressä USA:ssa.

★

Maailman monipuolisimmat ja suurimmat lomanvietto-mahdollisuudet.

★

N. 20 milj. turistia vuosittain.

★

Monet tuhannet Amerikan ja Kanadan suomalaiset viettävät talvea Floridassa.

★

Tuhannet Amerikan suomalaiset omistavat kauniit asunnot Floridassa, jossa asuvat ympäri vuoden.

Suurin asuntotiheys suomalaisilla on kauniissa Lantanassa, jossa on hyvät hiekkarannat.

★

Lantanassa kaupungin talon vieressä on suomalaisten loistelas ja tilava turistiklubi, jossa on vilkasta toimintaa talvisin.

Klubilla toimii myös Karjala-seura, viipurilaisen Lasse Ohmannin johdolla, erittäin vilkkaasti. Seura mielellään vastaanottaisi karjalaista ohjelmaa Suomesta.

★

Turistiklubin lähellä sakkolalaiset Jenny ja Väinö Vanhanen omistavat ensiluokkaisia ja uusia huoneustoja jotka ovat vuokrattavana (ja yksi omassa käytössä talvisin), joten voimme tarjota opastusta ja palveluja Sakkolan turisteille.

★

Suomalaishuviloista saavat turistit vuokrata kohtuuhintaan huoneen.

★

TERVETULOA VIETTÄMÄÄN VIHREÄÄ TALVEA FLORIDAAN. Väinö Vanhanen 174 Broadway S Lantana Florida USA

LEMPÄÄLÄN JA VESILAHDEN ALUEEN RAKENTAJAT

Meiltä kannattaa aina kysyä rakennustarvikkeita ja maa-laustarvikkeita. Esim. lastulevyä tarjoamme varastosta tavallista edullisemmin.

kairimo
KODIN TAVARATALO

LEMPÄÄLÄ — PUH. 74 402

Juho Kurikka

Mä muistan Karjalaa

Mä muistan Karjalaa
mun synnyinseutuain.
Mä muistan elokuiset illat.
Kuuhat taivahalla loihti
Suvannolle hopeaiset sillat .

Leiväntuoksun antoi
peltoin kuhilaat:
Toimeentulo talveksi
on taattu.

Luhtaheinikössä kuulin
kärsyttäjän ääntelyn...

Sinne jäivät peltoin
kuhilaat, leiväntuoksu.

Lähtiessäin kuulin
kärsyttäjän ääntelyn:
Kärsi, kärsi.

Anna Kuparinen

Haitermaan ja Pannusaaren kyläläisille!

Kolmisenkymmentä vuotta on
kulunut kun me viimeksi oman
kylän puitteissa omilla tanhuvil-
lamme viimeksi kokoonnuimme.
Olisiko nyt aika herätää Haiter-

Uusia ylioppilaita

Oriveden Yhteiskoulusta Raija
Unkila. Äiti Eeva Unkila, o.s. Ny-
känen Orivedeltä. Entinen kotikylä
Sakkolan Kiviniemi.

Tampereen Iltaoppikoulusta Ulla
Pöllänen. Vanhemmat Lilja ja
Toivo Pöllänen Sakkolan Hovinky-
lästä.

He ovat kevään ylioppilaita.

LASTENHOITAJAKSI

valmistui Helsingin Lastenlinnassa
Raija Lemmetti Lempäälän Las-
tusista. Hän on Anna ja Juho Lem-
metin tytär Sakkolan Petäjärveltä.

UUSI MERKONOMI

Tampereen Kauppaopistosta Mart-
ti Kaustala Vesilahdesta. Van-
hemmat Aino ja Ville Kaustala Sak-
kolan Petäjärveltä.

maa ja Pannusaari päiväksi eloon?

Tarkoitusta varten olemme va-
ranneet pyhänpäiväksi 6.11. 1971
kello kahdestatoista lähtien Lem-
päälästä Lempäälän—Viialan
osuuspankilta kerhohuoneen.

Sinne toivoisimme ihan kaikkien
kyläläisten kuka suinkin kynnelle
kykenee tulemaan! Paljo aikaa ja
iloinen miel keral!

Joukko Haitermaan ja Pansaa-
ren poikki

Toimituksen Tuoli

Suomenlahden äärelle kaikki
kasaantuvat, öljyjalostamot, ato-
mivoimalat ja monet elämiseen
kuuluvat askartelupaikat. Helsin-
gissä pidettiin tämän vuotiset
Sakkola-juhlakin. Tosiaan, juh-
lat olivat kyllä käymisen arvoiset
ja kaikin puolin onnistuneet. Her-
rojen-Helsingissä on vain se vika,
että siellä ei saa mitään ilman
maksusuoritusta. Niin ohjelmista
kuin muistakin meiningeistä on
aina maksettava, lisäksi rutkasti
enemmän kuin täällä Suomen kes-
kiosissa.

VALVOTTU PUNNITUS JA LUOKITTELU TAKAAVAT TEILLE TEURAISTANNE PARHAAN RUHOHINNAN SEKÄ KESKITETTY MARKKINOITI JATKUVAN TUOTANTOMAHDOLLISUUDEN

Erkki Kujala, Vaskivesi	puh. 56 941	Mikko Närkki, Toijala	puh. 21 581
Mauno Kinnunen, Virrat	puh. 5285	Mauno Virtanen, Narva	puh. 77 810
Raimo Lehtinen, Ruovesi	puh. 2335	Heikki Nikkilä, Tottijärvi	puh. 14 052
Ilkka Lähteinen, Yläväääri	puh. 6719	Aarni Laimala, Ikaalinen	puh. 6238
Elmo Verkkoniemi, Orivesi	puh. 2185	Aaro Lainiala, Hämeenkyrö	puh. 15 190
Unto Ylä-Mononen, Orivesi	puh. 2130	Raine Tikkanen, Mouhijärvi	puh. 8230
Aulis Jussila, Eräjärvi	puh. 6178	Kauko Majamäki, Komi	puh. 82 170
Arvi Smolander, Huutijärvi	puh. 71 477	Veikko Heinisuo, Lannemäen-	
Heikki Nummela, Sahalahti	puh. 73 168	tie 29, Lammimpää	puh. 42 360
Pauli Ali-Myllymaa, Kulju, Lempäälä	puh. 76 164		

HOT
TRE 40 555

KUOLLEITA

Katri Pitkänen, o.s. Valtonen,
synt. 1. 7. 1881 Sakkolan Haitermaas-
sa, kuoli kotonaan Teiskossa 28. 8.
1971. Siunattiin Teiskon kirkossa 11.
9. 1971.

Maria Koiranen, o.s. Pitkänen,
synt. 2. 12. 1885 Sakkolan Haiter-
maassa, kuoli 1. 7. 1971 Toijalassa.
Siunattiin Akaan siunauskappelissa
17. 7. 1971. Siunauksen toimitti pas-
nollisesti loppuun.

On esitetty kirjeessä toivomus
lehtemme lähentämiseksi nykyai-
kaan, tähän me hiljaan pyrimme-
kin, silti menneisyyttä hylkäämättä.
Sillä joka ei tunne menneisyyttä,
ei myöskään osaa luotsata tulevai-
suuteen.

Mitäs tuosta tykkäisitte, jos
vaihteeksi laitettaisiin vähän
nyyhy-”nyyrikkiläistä” sortuu,
siitä rakkauden riikutuksesta?

Joulunumero ilmestyy joulun

alla, aivan uudella kansikuvalla
somistettuna. Sisältö riippuu hy-
vin suurelta siit, mitä te hyvät
lukijat tänne lähettätte, tällä het-
kellä on siinä suhteessa taivas pil-
vinen, kahteen kuukauteen ei ko-
timaasta ole tullut yhtään kirjoit-
tusta!

Joulun alla jälleen tavataan täl-
lä palstalla. Tilausten merkeissä
toivon mukaan jo aikaisemmin.

tori Olavi Voittoen, omaisten ja ys-
tävien läsnäollessa. Kotikylässään
Haitermaassa hän toimi pitkäaikai-
sena pyhäkoulunopettajana sekä
kaksi vuotta Ylä-Suvannon Martto-
jen puheenjohtajana. Pitkästä iäs-
tään huolimatta hän oli henkisesti
pirteä ja aikaansa seuraava, aivan
viimeiseen kuukauteen saakka.

Helena Liusu, o.s. Laitinen, synt.
24. 4. 1890 Sakkolan Petäjärvellä,
kuoli Vesilahdella 2. 9. 1971.

Helena Naskali, o.s. Pitkänen,
synt. 10. 7. 1890 Sakkolassa, kuoli 28.
7. 1971 Tampereella.

Maria Kumpulainen, o.s. Suu-
tari, synt. 1. 11. 1890 Sakkolan Lup-
rassa, kuoli 15. 2. 1971 Kuortaneen
Mäyryssä.

Manu Kuisma (Matinpoika),
synt. 25. 8. 1892 Sakkolan Haiter-
maassa, kuoli 23. 8. 1971 Nurmijär-
vellä. Hänellä oli Sakkolan Haiter-
maassa maatila, jota hän viljeli.
Myös sotien jälkeen hän harjoitti
maanviljelystä omistamillaan tiloilla
Toholammilla ja viimeksi Nurmijär-
vellä. Viimeiset elinvuotensa hän
vietti Hyvinkäällä. Hänet siunattiin
4. 9. 1971 Nurmijärvellä.

Hän kuului Sakkolassa huoltolau-
takuntaan ja Sakkolan maidonmyyn-
tiosuuskunnan johtokuntaan. Lisäksi
hän kuului Sakkolan kunnanhallituk-
seen ja oli kihlakunnan lautamies
useita toimikausia. Manu Kuisma oli
myös lehtemme asiamies.

Esaijas Tenkanen, synt. 6. 7.
1893 Sakkolan Karholassa, kuoli 4. 9.
1971 Ruovedellä. Hän kuului 21 vuot-
ta Sakkolan kunnanvaltuustoon.

Helena Kuoppo, synt. 10. 1. 1896
Sakkolassa, kuoli 4. 7. 1971 Oriveden
sairaalassa.

Aleksanteri Viskari, synt. 25. 4.
1899 Sakkolan Purpuassa, kuoli 5. 9.
1971 Lempäälässä.

Martta Rekonius, o.s. Silvasti,
synt. 6. 10. 1908 Sakkolassa, kuoli 29.
8. 1971 Mouhijärvellä.

Eino Aikäs, synt. 10. 6. 1910 Valkjärven Vaalimoissa, kuoli 4. 4. 1971 Järvenpäässä. Hän asui Sakkolan Kiviniemessä ja oli lehtemme pitkäaikainen tilaaja.

Tauno Karonen, synt. 10. 6. 1910 Sakkolan Kirkonkylän Sipilänmäellä, kuoli 9. 8. 1971 Meilahden sairaalassa Helsingissä. Hän oli innokas urheilija.

Salli Naskali, o.s. Hyyrynen, synt. 30. 3. 1911 Sakkolan Kiviniemessä, kuoli 2. 8. 1971 Viialassa. Hän oli innokas Martta ja erittäin taitava ja ahkera käsityöihminen.

Tauno Koironen, synt. 13. 5. 1912 Sakkolan Purpuassa, kuoli 23. 8. 1971 Valkeakosken sairaalassa. Hänen nykyinen kotipaikkansa oli Lempäälän Kuljussa. Hänen luottamustoimistaan mainittakoon: Lempäälän maamiesseuran ja tarkkailuyhdistyksen puheenjohtaja, kuulunut metsänhoitoyhdistyksen ja maataloustuottajain johtokuntaan, jäsen kirkkovaltuustossa ja osuuspankin hallintoneuvostossa. Mv Tauno Koironen kuului myös Suvanto Säätiön valtuuskuntaan.

Aliisa Ikävalko, o.s. Koironen, synt. 7. 7. 1912 Sakkolassa, kuoli 6. 9. 1971 Orivedellä. Kotikylä Sakkolan Haitermaa.

Jukka Niemi

Vesilahti

PAAMYMALÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Tauno Rahkjärvi, synt. 15. 4. 1915 Vpl Pyhäjärvellä, kuoli 1. 9. 1971 Ulvilassa. Pankinjohtaja Tauno Rahkjärvi oli äidin puolelta sakkolalainen ja oli Sakkolan kunnan palveluksessa useita vuosia aina talvisotaan saakka. Hän oli vuodesta 1947 lähtien Karjalan Liiton hallituksen jäsen ja Pyhän säätiön hallintoneuvoston varapj.

Toivo Nihti, synt. 15. 9. 1918 Sakkolan Ojaniemessä, kuoli 6. 8. 1971 Viialassa.

Toivo Ilmari Viskari, synt. 5. 11. 1918 Sakkolan Purpuassa, kuoli 24. 8. 1971 Lempäälässä. Käytyään Ylä-Vuoksen maamieskoulun hän työskenteli kotitilallaan aina talvisotaan saakka. Toivo Viskarille oli uskottu runsaasti kunnallisia luottamustoimia nykyisessä kotikunnassaan Lempäälässä. Hän kuului kunnanvaltuustoon, kunnanhallitukseen, sosiaali- ja suunnittelulautakuntaan sekä toimi Kuljun äänestysalueen vaalilautakunnan puheenjohtajana.

Hänen työnsä nuorisoseuratyössä on myös mittava: Haparaisten Ns:n pj:a useita vuosia, Vuoksen—Muolaan Ns-piirin pitkäaikainen pj ja jäsen. Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen Liiton johtokunnassa vuosina 1964—70. Hänelle on myönnetty SNL:n hopeinen ansiomerkki ja Hermannin arvonimi. Sakkolassa hän oli innokas kilpahihtäjä, saavuttaen niissä menestystä.

Kultahääpari Jenny ja Arvi Huuska 14. 8 1971

Häät vietettiin 50 vuotta sitten Arvi Huuskan veljen Viktor Virkin kotona. Nämä olivat toiset häät, jotka muistan. Ensimmäiset häät olivat isäni avioiduttua Sotkamosta tulleen konttoristin Maiju Sirviön kanssa. Olin silloin 9 vuoden ikäinen. Arvi setäni tutustuikin tulevaan vaimoonsa, Jennyn, joka Maijun kutsumana oli tullut meille sisäköksi Mirjan ja Kyllin ollessa pieniä. Jenny oli silloin 18 v. vanha. Setäni Arvi Huuska ja mummoni isän puolelta kuuluivat kiinteästi siihen aikaan isäni perheeseen.

Arvi Huuska on syntynyt Valkjärvellä. Kävi kansakoulua Kiviniemessä 4 vuotta ja palveli veljensä luona erilaisissa tehtävissä, milloin vieden kyytiä majatalosta hevosella ja veneellä, milloin pelolla ja hevosia hoidellen, ehkäpä silloin tällöin kaupassakin auttaen.

Jenny Karjalainen ja Arvi Huuska vihittiin Virkin ruokasalissa. Vihkimisen suoritti pastori Kalle V. Keituri. Morsiamen puki-

Kultahääpari Jenny ja Arvi Huuska

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

vat Maiju ja Helmi. Jennyn kertoman mukaan morsiuspuvun ompeli kylän ompelija.

Iivanainen ja Helmi ompeli kirjo-ompelun edustaan ja vyön päihin. Oli tietenkin hääateria ja kahvit ja tanssittiin kievarin salissa. Lähimmät naapurit ja kylänväkeä oli kutsuttu pitoihin. Seuraavana päivänä nuori pari lähti. Arvi Huuska oli saanut tullivartijan paikan Niittyjärveltä, jossa tulliväkeä oli kolme henkeä v. 1925, muutto tuli Raudun Raasuliin, Ristikivelle, täältä muutettiin Lipolaan, Mustapohjaan ja sieltä Helsinkiin 1928.

Avioparilla on lapsia kaikkiaan 7, 6 tytärtä ja poika ovat saaneet hyvän kasvatuksen ja työskentelevät erilaisissa tehtävissä. Lastenlapsiakin on. Suuri on se sukulaisjoukko, joka juhlina ja arkenakin kokoontuu vanhempiensa kotiin Nervanderinkatu 9:n.

Vuosien varrella olen nauttinut monella tavalla tämän tasapainoisen, aina ystävällisen ja vieraanvaraisen kultahääparin ja heidän lapsiensa antamasta tuesta niin monella tavalla, jota en kyllin kiittää voi. Lapset ja lastenlapset ym. sukulaiset ja ystävät kävivät antamassa lämmintä kättä ja onnittelemassa, niiden mukana Helsingin Sakkola-seura, joka muisti iloisella sähköellä.

Arvi on ollut eläkkeellä vsta 1956 ja Jenny jaksaa vielä auttaa kaikkia avun tarpeessa olevia tyttäriensä perheitä ja minua kuin äiti lastaan. KIITOS ja ONNEA eteen ja ylös päin!

T-K. V.

VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin Vanajan kirkossa 3 päivänä heinäkuuta 1971 karjamestari Timo Aro Helsingistä ja lastenseimiapulainen Marketta Maria Kankkunen. Morsiamen isä Hugo Kankkunen Sakkolan Hovinkylästä.

80 VUOTTA täytti 15. 4. 1971 Emilia Söder, o.s. Karvanen Ruovedellä. Hän on syntynyt Sakkolan Ojaniemessä. Hän on osallistunut Martatyöhön sekä Sakkolassa että nykyisellä kotipaikallaan.

80 VUOTTA täytti 10. 8. 1971 Helena Paukku, o.s. Paakeli Tottijärvellä. Hänen kotikylänsä oli Metsäpirtin (silloista Sakkolaa) Kirvesmäki.

80 VUOTTA täytti 7. 10. 1971 emäntä Maria Karonen, o.s. Pitkänen Punkalaitumella. Entinen kotikylä oli Sakkolan Röykkylä.

75 VUOTTA täytti 13. 7. 1971 Hilja Hatakka Helsingissä. Hän on naimisissa suutarimestari Matti Hatan kanssa ja heillä on ollut miehensä kanssa kenkäkauppa Helsingissä. Kotikylä Sakkolan Luprikkala.

75 VUOTTA täytti 19. 9. 1971 Iida Hallikainen, o.s. Kankkunen Imatrankoskella. Kotoisin Sakkolan Petäjäjärveltä.

75 VUOTTA täytti 29. 9. 1971 Albert Rautaneva Lempäälän Sotavallassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Pannusaari. Mv Rautaneva osallistui jo Sakkolassa kunnalliselämään ja taloudellisten yhdistysten toimintoihin. Lempäälässä hän on kuulunut Lempäälän-Viialan Osuuspankin hallintoneuvostoon, toiminut Itä-Lempäälän maamiesseuran puheenjohtajana. On mukana myös Karjalaisten toiminnassa. Hän on vapaussotaveteraani, jolloin osallistui ns. Venäjänsaaren retkeen. Nuoruuden harraste oli hänellä keskimatkojen juoksu, saavuttaen 20-luvulla huomattavan hyviä tuloksia.

Lempäälässä hän on kuulunut myös pitemmän aikaa yhteismetsän hoitokuntaan.

70 VUOTTA täytti syksyllä Olga Ukkonen Ruovedellä. Hän on syntynyt Raudussa. Hän on mv Yrjö Ukosen puoliso Sakkolasta.

70 VUOTTA täytti 14. 8. 1971 Hilja Teivonen, o.s. Kuisma Kaarinan Piispanristillä. Hän on syntynyt Sakkolassa.

70 VUOTTA täytti 26. 8. 1971 Vilho Suikkanen Tampereella. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä.

70 VUOTTA täytti 27. 8. 1971 Eemil Koppanen Urjalan Laukeelassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Riiska.

70 VUOTTA täytti 28. 8. 1971 Iida Loviisa Ukkonen, o.s. Loponen Ruovedellä. Hän on mv Heikki Ukosen puoliso Sakkolan Arkuntahuasta.

70 VUOTTA täyttää 6. 11. 1971 kansakoulunopettaja Loviisa Pattrakka, o.s. Pulakka Jyväskylässä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä. Hänen kotikylänsä talvisotaan saakka oli Vpl Pyhäjärven Ranta-kylä.

60 VUOTTA täytti 25. 12. 1970 Hugo Kankkunen Sääksmäen Metsäkansassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

60 VUOTTA täytti 19. 6. 1971 Matti Korkea Punkalaitumella. Hän on syntynyt Sakkolan Arkuntanhuassa.

60 VUOTTA täytti 19. 7. 1971 Jussi Karppanen Klyve Porsgryd'issä Norjassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Riiska.

60 VUOTTA täytti 1. 8. 1971 rouva Martta Naskali, o.s. Räikkönen Lappeenrannassa. Martta Naskali on käynyt Petäjärven emäntäkoulun, osallistunut Kiviniemen nuorisoseuran ja naisvoimistelijain toimintaan. Merkkipäiväänsä Martta Naskali vietti Helsingissä, osallistumalla Sakkolan pitäjäjuhlaan. Onnittelemme ja toivomme menestyksen vuosia edelleen.

60 VUOTTA täytti 2. 8. 1971 Tyyne Sikiö, o.s. Naskali Hämeenlinnassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti.

60 VUOTTA täytti 17. 8. 1971 Viljo Kiiski. Hän on syntynyt Sakkolassa.

60 VUOTTA täytti 21. 8. 1971 mv Armas Riikonen Nokian Pinsiössä. Hän on petäjärveläisiä ja on uudella kotipaikallaan rakentanut ajanmukaiset rakennukset sekä viljellyt uutterasti peltojaan. Merkkipäivään Armas Riikonen sai ottaa vastaan runsaasti sukulaisten ja naapureiden onniteluja.

60 VUOTTA täytti 22. 8. 1971 Tauno Kurikka Vesilahden Valkkissa. Hän on syntynyt ja talvisotaan saakka asunut Sakkolan Petäjärvelä. Talvisotaan hän osallistui 1 Erpatt ja jatkosotaan JR 23 mukana. Haavoittui jatkosodassa. Vesilahdella heillä on maatila ja hän osallistuu Karjala seuran toimintaan.

60 VUOTTA täytti 30. 8. 1971 Anna Lemmetti, o.s. Naskali Lempäälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Ojaniemessä ja kotikylä oli Petäjärvi. On ollut mukana Lotta- ja Marttatyössä.

60 VUOTTA täytti 6. 10. 1971 Tyyne Nuora Vesilahden Ojoissa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjär-

Aune Koppasen pastellimaalausten Riihinäyttely Oriveden Kesässä

Oriveden Kesän kulttuurianttiin sisältyi kuluvana kesänä kaikkiaan viisi erilaista taidenäyttelyä. Näistä tunnetuin on Purnu 71 näyttely.

Hän oli Petäjärven Marttojen sihteerinä ja on saanut Martta Liiton kultaisen ansiomerkin.

60 VUOTTA täyttää 6. 11. 1971 Aarne Naskali Lempäälän Hauralassa. Hän on syntynyt Sakkolan Kirkonkylän Sipilänmaella. Hän osallistui ErP 6 joukoissa talvisotaan ja haavoittui Taipaleen taisteluissa.

50 VUOTTA täytti 12. 6. 1971 Onni Kuoppa Lempäälän Moisiossa. Hän on kasvanut Sakkolan Terenttilässä. Kuuluu Lempäälän kirkkovaltuustoon, Hämeen Kansanlähetyksen johtokuntaan ja toimii Lempäälän NMKY:n vpj:nä. Hänen harrasteenaan on ollut kuulantyöntö jossa saavutti huomattavia tuloksia.

50 VUOTTA täytti 5. 8. 1971 rva Sirkka Kuoppo, o.s. Kekki Lempäälässä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Haparainen. Hän on harrastanut lausuntaa.

Tämän kesän uutuus oli samalla suunnalla, Suomaseman Kellosalmessa kesäkuun alussa avattu taiteilija Aune Koppasen pastellimaalausten näyttely, Kellosalmen "Riihi".

Tampereella kotiteollisuusopettajana toimiva Aune Koppanen aloitti nuoruusvuosilta peräisin olevan taideharrastuksensa uudelleen vasta pari vuotta sitten, maalaamalla tauluja joululahjoiksi sukulaisille ja ystäville. Hän on opiskellut maalausta Oriveden taideleirillä ja Tampereen työväenopistossa. Ensimmäisen näyttelynsä hän piti viime vuonna Tampereella ja toisen talvella Porin Taideviinitillä.

Nyt avoinna ollut näyttely oli sijoitettu Aune Koppasen veljen Erkki Koppasen riiheen. Kellosalmen riihinäyttelyssä yhdistyivät luonto ja taide leppoisalla, onnistuneella tavalla. Näyttelyssä kävi runsaasti vieraita.

Kuvassa emäntä Anna-Liisa Koppanen ja rouva Anneli Numminen kahvitauolla näyttelyn avajaisissa.

AHON REUNALTA

Jos minä vähän kehaisen, kuin entinen naapurin Jurkka, että minulla on mökki sellaisella paikalla jotta siitä lähtemään pääsee vaikka mihin asti. Niin tässä on minullakin, että kyllä pääsee vaikka menisin Kanarian saarille, ne kuuluu olevan kaukana ja aurinko kuumana paistaa, kertovat siellä käyneet. Ennenhän sitä piirileikkiä tanssiessa laulettiin: — Amerikan maa on lämmin maa ja Suomi on vilun arka, oikeinhan se oli sanottu, kyllä sen näin syksyn tullessa tuntee jo, että viluinen talvi on tulossa, mutta kesä on vielä lähellä, sen lämpöiset muistot tuntuvat herkinä mielissä ja niihin minäkin vielä palajan.

Kun kerran on paikka josta on hyvä lähteä, niin keväisenä sunnuntaiaamuna työnnyin ylös ja ulos tielle, kiertelin kilometrin verran aamuriitteen kuorruttamia vesilätäköitä ja tuli eteen maantie, kuiva ja kova, jossa jo askel kevyesti kopsahteli. Toivoin kuin entinen kerjäläispoika: — Kumpä tätä piisais! Pitkältihän maantietä täällä Suomenmaassakin tuntuu olevan, tuumin istuessani mukavasti autossa, jolla huristettiin kevään avarassa maisemassa kohti Jämsää.

Kyliä tuli ja meni. Kylä se on tämän suomalaisen maaseudun asumisen, elämisen, perusyhteisö, ne saattavat olla ja ovatkin hy-

vinkin monen moisia ominaisuuksiansa ja ulkonäkönsä puolesta. On pitkän omaisia joen varsikyliä, missä talot tuijottavat ohivirtaavaan veteen uskollisesti, kuin kupuista vahtiva onkimies. On samalla mäellä juurtuneita kyläasukuksia, jokaisen tuulen tuttavia. On yhteistä järveä katselevia ympärkäisiä kyliä. On laajojen viljelyslakeuksien keskelle ja laitamille kuin maan mullasta kasvaneita kyliä. Ja sitten sellaisia erämaan kyliä, jossa naapurin olemassaoloa ei näy, eikä kuulu hiiskahtustakaan, ellei vartavasten käy katso-massa. Jokainen kylä muokkaa asukkaansa sen oloihin sopivaksi. Eräs asia on kuitenkin kaikille kylille yhteinen: Kylän—henki. Se on varsin väkevästi vaikuttava voima. Meidän kylä, kaksi sanaa vain, ne sisältää paljon. Kylämme on milloin paraspaikka maailmassa, milloin kehnoin paikka, sen asujat mitä parhaita naapureita, tai pakonoitakin pahempia, mutta aina se on oma kylä. Hyvä tai paha, kuitenkin sellainen, että kaikki voimme anteeksi antaa, unohtaa. Tulee mieleen häät siellä koti-Karjalassa, Nurmijärvellä, on rempseän iloinen tunnelma, on riitaa ja rähinää, mutta kun Vaalimoin pojat uhkasi yksistä tuumin hajo-tella koko häät; silloin Nurmijärven kylän opettaja, pitkän huikea poika, sanoi: — Ei näitä mei-

dän kylän häitä vieraat kuokka-pojat lopeta!... Tappeluhan siitä tuli ja samassa kohasti koko hääväki: — Mein kylän opettajaa ei lyyvä!! Silloin arvasivat Vaalimoin pojat lähteä. Se oli meidän kylän henki, joka näytti voimansa, yhdisti.

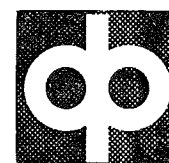
Erikoisen selvästi tulee kylän hengen luoma yhteenkuuluvaisuus esille onnettomuuksien hetkellä. Muistakaamme vain evakkoai-koja, mitä silloin merkitsi kotikylän ihminen? Jo ilon tuulahdus täytti mielen jos tapasi tutun kotikylän hevosenkin jossain.

Muistattekko, miten syksyllä 30-vuotta sitten, kaipaus poltti rintaa nähdä tuo raikattu kotikylä. Oli saavutetu vanha raja. Meitä oli neljä Petäjärven poikaa Kivennavan Kekrolassa sattunut yhteen. Kotikylä on vapaa, lähtekäämme katsomaan! — Menkää, sanoivat kaverit. Nousimme pyörille, se oli syyskuun 4 päivän ilta, kun seisomme ja katsoimme kylää — eteen aukeni kotikylä — seisomme sanattomina, en tiedä mitä miettivät toiset, minä olen jo kerran tämän hetken tunteita yrittänyt kuvata tässä lehdessä, toivoin sin hartaasti, että toisetkin sen yrityksen tekisivät. Te kaikki Sakkolan kyliin silloin syksyllä saapuneet, vieraista kotiin palanneet!

Nyt jäi kertomatta ne Jämsän kuulumiset, mutta kukapa voi ajatuksensa kulun estää. Terveisiä vain sinne!

Viki

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Vääränmäen vaiheilta

Hyvää päivää! Nimeni on Matti Pietiäinen, kruununtorpanpoika ja ammattieläkeläinen.

Olen syntynyt runsaat kuusi-kymmentä vuotta sitten Vääränmäen eli Kiperämäen juuressa, kivenheiton matkan päässä lutjanan tienhaarasta Kirpitsäsavotalle päin. Siinä paikassa kasvaa nyt vain pihapihlaja tai kasvoi ainakin silloin kuin viimeksi siellä kävin (1944). En ole petäjärveläinen enkä edes sakkolalainen. Kunnan jäsen olen kuitenkin ollut ainakin v. 1938, jolloin omistimme niityn sieltä Kapakkaojan tienoilta. Perustelen tätä käsitystäni KunL 6 §:n 2) kohdan säännöksillä. Siihen vedoten rohkenen tässä yrittää saada palstatilaa Suvannon Seutu -lehdessä. Olen sitä lehteä saanut vasta toista vuotta ja tavannut sen suurella mielenkiinnolla alusta loppuun. Monta tuttua nimeä ja paikkaa siinä vilahti silmien ohi. Petäjärvi oli tuttu kylä ja mukava kylä. Taisi olla vuosi 1914, jolloin veljeni aloitti kansakoulun, kun aloin kuulla siitä yhtä ja toista. Samana vuonna aloitin kirjoitusharjoitukseni. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin totesin sen jääkellarin maanpäällisestä seinästä. Olin tervalla tai kimröökillä piirtänyt siihen sanotun vuosiluvun. Tosin nelonen oli mennyt vähän vinksalleen, mutta ymmärsin kuitenkin mitä olin tarkoittanut. Valkoista paperia ei siihen aikaan ollut meidän mökissä, joten kirjoittaminen tapahtui kaikkeen valkoiseen mitä eteen sattui. Mm. veistettyyn puun pintaan, kannon päähän ja seiniin. Monta puumerkkiä niistä löytyi vielä vuosien kuluttua. Pietariin menevä tai sanoisinko johtava maantie kulki kotimme vieritse ja kun rahtiliikenne sinne ja tänne oli

erittäin vilkasta, ei Vääränmäen seutu ollut koskaan hiljaista seutua. Pietariin kuljetettiin maitoa "liuhkia" (kermaa) lintuja, sieniä tatteja ym. Sieltä tuotiin jauhoja, ryynejä ym. elintarvikkeita. Isäniikin poltti sysiä eli hiiliä ja vei niitä rajan taa ja toi tullessaan kauppiaiden tavaraa, kuten jauhoja ja muuta sellaista. Tuliaisiksi oli tavallisesti suuri "setsuuri" vai oliko sen nimi "puolpielavoi". Se oli ranskan leivän näköistä, mutta monta kertaa suurempi. Siinä oli myös rusinoita ja kenties siirapilla makeutettua, koska se oli erittäin hyvää. Jallu-veljeni kertoi, että kerran oli Tahvo tullut Pietarista ja ottanut kait "hönöt" jossakin matkan varrella ja iltamyöhällä yrittänyt sitten meille. Äitini oli ulkona, jolta Tahvo oli kysynyt onko Paavo kotona. On se sanoi äitini, mutta se on kipiä. Ei ilmeisestikään oikein tykännyt, että ukot olisivat ruvenneet iltamyöhällä turisemaan kun oli jo lasten nukkumisaika. No — eihän siinä mittään. Tahvo lähti ajelemaan kotiin päin. Aamuvarhaisella alkoi taas kuulua kärryjen kolina tavalliseen tapaan. Tahvo sieltä tuli mm. kuormineen. Oli vielä hämärä ja kuu paistoi. Isä lienee ollut kuuta sihtaamassa nurkan juurella, josta Tahvo oli hänet huomannut. Sanavalmiina karjalaisena oli heti nähtyään huutanut: Puavoo, Puaavoo, vieläks sie elät. Arvasi näes, että se oli tekosyy ettei äiti päästännyt häntä illalla totia tekemään.

Hiitolan—Raudun rautatie valmistui jotenkuten liikennöitävään kuntoon vuonna 1917. Suomenmaassa oli silloin melko rauhatonta. Oli kait meidänkin vaiheilla. Kolme veljestä meiltä oli rata-työissä ja yhtä sun toista seka-

vuutta syntyi siellä sun täällä. Olisi ollut minun kouluun menoni vuosi, mutta kun oli sellaista "kränäaikaa" niin ei minua vielä laitettu. Vuoden 1918 alkupuolella se kränä sitten puhkesi ilmiliekkiin. Rajan takaa ryntäsi joukko toisenmielisiä kotikuntaamme. Joukossa sanottiin olleen suurimman osan venäläisiä sotilaita ja venäläinen johto. Suomalaisia oli tietysti myöskin runsaasti mukana valloittamassa Suomea ja ennen kaikkea oppaina. Oli kirkas talvinen päivä, kun aseman suunnalta alkoi kuulua "papatus". Siellä olivat äänessä kuularuiskut ja käsiaseet ja taisipa joku tykinlaukauskakin kuulua. Vihollisen puolella oli nimittäin myös isoja pyssyjä. Tällä puolella ei liene liioin ollut pieniä eikä suuria aseita ja joukkojakin oli vähän. Maantie eli silloin entistä enemmän. Rajaseudun asukkaat olivat joutuneet lähtemään kodeistaan suinpäin. Oli syttynyt sota. Naapurikylän mies valkoisessa turkissaan työntyi sisälle mökkiin ja hihkaisin onko täällä punikkeja vai lahtareita. Pisti samalla kiväärin pöydälle sanoen, että pannaan peli pöydälle. En muista mitä siihen vastattiin, mutta tuloksena oli se, että äitini ja minut kyydittiin sotta karkuun Hovinkylään. Taidettiin ensin olla jonkin aikaa Väyrysellä ja sitten muutettiin Olkinuoralle. Olin siellä ollessani hyvin kipiä. Sanottiin olevan kurkkumätä. Minua hoidettiin varmaan parhaan ymmärryksen mukaan. Niin äitini kuin talonväkikin. Suolaliuksella se kurkku sitten parani enkä sitten sairastunutkaan sen jälkeen viiteenkymmeneen vuoteen. Sota loppui huhtikuun loppuvaiheilla muistaakseni. Viholliset menivät rajan taa eli sinne, mistä olivat tul-

leetkin. Minäkin aloin liikkua ja tutustua tilanteeseen. Sairauden jälkeen olin tietenkin heikonlainen ja enhän minä kovin vanteraa ole nykyisinkään. Ajattelin silloin kait Lauri Viidan runosanoin: "hävisin tai voitin pelin, enpä kuollut, en, vaan elin". Niinpä kävin katselemassa taistelun jälkiä ihan Raudun aseman liepeillä. Jäipähän siitäkin sodasta jonkinlainen kuva.

Muistelen, että kesä oli sen jälkeen lämmin ja kalaa tuli hyvin Hauklammesta ja lehmät lypsivät hyvin. Jonkin jauhokilonkin isä keinotteli sieltä sun täältä, joten ei nälkä haitannut. Se Hauklampi oli muuten petäjärveläisten sorsastuspaikka. Pursiaisen Leo oli aina etunenässä. Herrat tulivat aina illan suussa ja lämmittävät saunan ja siellä odottivat keskiyötä, jolloin ampumislupa alkoi. Kerran heidän lämmitäessään saunaa, kipusin katolle ja pistin määrän säkin korsteenin päälle. Uuni rupesi vetämästä. Sisällä syntyi elämä, että kuka piru nyt korsteenin tukkosi. Olin jo lepikon suojassa ennenkuin revohka ehti ulos. Taidettiin siinä pyssytelläkin, mutta ei siitä sen kummempaa kun asia selkisi. Sitten syksyllä aloitin opiskeluni. Kirjoittauduin nimittäin Sakkolan Petäjärven ylempään kansakouluun. Ei siinä mittään. Mukavasti meni nekin neljä vuotta, jotka siellä vietin. Muistiin on jäänyt muutamatsarensiat ja yksi ikkunan särkeminen. Oliskohan se ollut sitä järjen köyhyyttä. Koulunkäyntini päätettyä olin vähän niinkuin ahvärihommissa. Isäni oli teettänyt kruununpuistossa 2000 m³ halkoja ja niitä ajatettiin talvella radan varteen. Kun mitään järveä eikä jokea ollut ajotien varressa piti hevosille järjestää juottopaikka. Minä sain sen homman. Vetelin lähteestä saavilla vettä ja tyhjen sin tien vieressä olevan potskaan.

Siitä saivat sitten rahtimiehet juottaa hevosiaan. Palkkio oli hilkku per heppa. Se oli tuloa, se Siitä alkoi kovan rahan keruuni. Nyt niitä alkaa olla jo parisen kiloa. Ne olivat pienessä saavissa, jonka tein sotavaltion hommissa ollessani. Kesällä kävin paimenessa. Aamupäivällä olin tavallisesti rautjärven suunnalla ja iltapäivällä sitten rautatien puolella. Näin ollen kolleegani eli ammattikaverini olivat eri pitäjistä. Rautatien puolella oli ainakin Jurkan Eemeli. Hän putosi kerran puusta kun kiipeiltiin. sai kaiketi pahan kolauksen. Poimin myös mansikoita ja myin ne propsin nostajille Ruoko-ojan suussa. Niillä rahoilla taisin ostaa pöksyt. Sekin oli hyvää tuloa. Ijän kasvaessa ja työhalujen lisääntyessä kävin keväisin uitossa. Se oli hauskaa hommaa. Etenkin sen takia, että sieltä sai oikein paperirahhaa. Hinkkasen Manu oli aina yksi pomoista

ja myöhemmin olin sitten Pursiaisen Leon porukassa. Ukkoherra eli Adam Pursiainen oli hyvä työnteettäjä. Hänellä oli myös hyvä ääni. Se kuului joellakin kauas. Melkein yhtä hyvin kuin illalla poislähtiessä huuto "kello soi".

Talvella kuljin tukkimetsässä, syksyin kevään propsia ja halkoja tekemässä. Työmatkat olivat useimmiten pitkät. Siinä 6—7 km, mutta ei se auttanut. Raha oli lujassa. Ei ollut paperossia kuin korkeintaan pyhäksi. Arkena kierrettiin käprää Jymystä. Vuonna 1935 kävin "opintomatkalla" pohjois-Karjalassa. Siellä olivat jo vuosia sitten monet petäjärveläiset käyneet uitolla. Tein muutamia kuukausia siellä yhtä sun toista ja palasi nsitten luteiden ja russakkain syömänä kotiin. Syksyllä aloitin sitten "jatkokoulun" Viipurissa. Sen käytyäni olin samatoissa Viipurinlahdella ja tervailin kattoja sekä ladin halkoja ym. Olinpa jonkinaikaa konttori-

Kutsu seuroille ja yhdistyksille

Suvanto Säätiö kutsuu jokaista toiminnassa olevaa sakkolalaista seuraa ja yhdistystä lähettämään edustajansa (n. 5 henkilöä seuraa kohden) yhteiseen tilaisuuteen, joka järjestetään säätiön toimesta Tampereella Suomalaisen Klubin huoneustossa Puutarhak. 13 torstaina 25. p:nä marraskuuta 1971 alkaen klo 11.00. Ennakkoi ilmoitukset lähetettävä 18. p:n marraskuuta 1971 mennessä Yrjö Raaskalle osoite Mantere 37500 Lemmälä tai puhelimella 931/78541. Tervetuloa.

Suvanto Säätiön hallitus

Helsingin Sakkola-Seuran tilaisuuksia

PERHEKIRKKO

Jouluisen musiikki-illan järjestämme Taivallahden (Temppelikaution) kirkon seurakuntasalissa Temppelik. 16, keskiviikkona 1.12. 1971 alkaen klo 19.00. Illan emäntä Tyyne-Kerttu Virkki.

JOULUJUHLA

Joulujuhla perinteelliseen tapaan Santahaminan Upseerikerholan lauantaina 11.12. 1971 alkaen klo 19.00. Illan isännät Janne Loponen ja Reino Söder.

MUSTIKKI

apulaisenakin bensiniyhtiössä, jonka hylkäsin sitten syksyllä. Oltiin sitten taas Suokkaan Eeron kanssa "puutavara-alalla" Lipo-lassa. Vuoden 1937 alussa pääsin harjoittelemaan kunnallispolitiikkaa Kivennavalle. Siellä sitten harjoittelin, olin veeteenä ja maanluokittajan apumiehenä. Syksyllä sain lisäoppia Turussa ja sitten pääsinkin mm. Ryyppön Vikin ja Pulakan ystävällisten suositusten avulla vakinaiseksi "kunnallisjäkäriksi" Piippolaan. Siis Suomen keskipisteeseen. Katso-kaapa hyvät ystävät ja kylänmiehet vain Piippolan kunnan Leskelän kylässä nelostien vieressä olevaa patsasta. Se todistaa, että Piippola on koko Suomen "napa". Siellä oli tilaisuus rakentaa kaikki alusta. Sillä mitään esikuvaa ei ollut eikä juuri neuvojaakaan. Siksi minusta on tullutkin tällainen. Siellä olin kahdeksan ja puoli vuotta, josta ajasta kului melkein puolet sotavaltion hommissa. Ei minusta niissä hommissa paljon apua ollut, mutta hyvitin mieltäni sillä, että olisihan siellä mennyt paremmankin aika. Piippolasta yksi tyttö otti minut ruokakuntaansa. Se oli vain sillä lailla, että "kun kerran katsoin myyjättären silmiin sinisiin" niin se oli menoa, se. Talvisodan alkuvaiheissa pommien paukkuessa Oulussa syntyi myös poika. Niinpä minulla on nyt kirjoissani yksi akka ja yksi poika. Siellä Piippolassa jouduin veroviranomaiseksi — joka onkin sellainen omainen että vieläkin muistaa — ja lainajyvästön hoitajaksi. V. 1946 aloin ajatella muuttoa etelänmaille. Niinpä onnistuin pääsemään tänne kauniiseen Hämeeseen Längelmäelle. Siellä vietimme lähes parikymmentä vuotta. Ne seudut pysyvät mielissäni melkein päällimmäisenä. Karjala sentään ihan päällimmäisenä. Onnistuin taas v. 1965. Pääsin eläkkeelle ja muu-

Taisi olla vuosi 1928. Isäni oli tehnyt hankintasopimuksen rata-pölkyistä liikemies Mikko Lampun kanssa, tavara valmiina Petäjärven asemalla.

Meillä oli vain kaksi hevosta, joista toinen tarvittiin porsaitten ostossa ja muussa talousajossa, siksi piti ostaa toinen rahtihevo-

nen. Ollikaisen Mikko piti siihen aikaan myös hevoskauppaa. Isäni sattui menemään Ollikaiselle ja kysyi Mikolta, että olisiko hänellä myytävänä vankkaa rahtihevosta. Silloin Mikko talutti tallista ulos ison mustan ruunan pihalle ja sanoi, että, tällä hevosella kyl-

timme Ouluun. Siellä oleilimme nelisen vuotta. Nyt olen taas Karjalaan päin menossa. Nimittäin Tampereella Näsintörmällä Maile-rioppilaani "Simo-Vilke" kyseli kerran, että olenko vielä elävänä? Kuten edellisestä näkyy, melko kirjava on elon tie, mutta siitä huolimatta elän vielä. Mailit eivät taitu niin kuin ennen. Pikemmin se on sellaista hiiviskelyä kuin tiaisien kivittäjällä. En minä nyt niin kovin vanha vielä ole, mutta se henkinen työ tekee sellaiseksi. Sanotaan, että henkinen työ on laiskuuden liittolainen. Eipähän tässä ole pakollista liikkumista-kaan. Oulussa oli asunnon ikkunasta hyvä näköala Nallinkarin taakse merelle ja täältä taas Näsijärvelle, joka on kivenheiton päässä. Muuton syynä oli myös kaupanteon halu. Eikä siinä käyntykään kuinka. Muistin sen karjalaisen sananparren "velaks ku ostaa ja käteisellä myöp ni ei häviä". Tein just silviisii ja mukavasti männyö. "Rikas lykkää rinta eillä, köyhä kynsii kintereillä".

Matti Pietiäinen

lä kuorma kulkee, vaikka isompi-kin. Eikä isäni enempää kysynyt-kään, koska mitään ravihevosta ei ollut tarkoitukseen ostaa, näin kaupat tulikin heti. Ei Mikko sen nimestä tietänyt. — Mutta, kun se oli erittäin rauhallinen kuin lehmä, niin annettiin sille lehmän nimi: Mustikki.

Kyllä Mikko puhui asian suoraan, kehuminen oli aivan totta. Sellainen vetokarhu se oli, ettei sille vertaista hevoin löytynyt.

Rahtia ajettiin sillä Kiviniemeen menevän maantien varrelta Petäjärven asemalle. Kuormaan pantiin ruunalle 4- ja 5:kin pöllä enemmän kuin toiselle hevoselle. Vaikka niityn yli menevä rahtitie usein oli tuiskun tukkima niin ei koskaan tarvinnut kuormaa vähentää, se meni aina perille, hitaasti mutta varmasti. Lisäksi sillä oli hyvä jarru, ei tarvinnut alamäkiä hiekkottaa, kyllä Mustikki jarrutti jos vain mäkiyöt kesti.

Juoksusta ei Mustikki pitänyt väliä, jos hyvässä lykyssä holk-käjuoksuun hyvällä tiellä sai, niin ei se siitä enää kiihtynyt vaikka olisi kuinka vitsalla kaasua lisännyt. Siksi oli ajurin pidettävä kuormatessa kiirettä, että sillä kerkisi tehdä yhtämonta reissua kuin toisella hevosella.

Mustikki oli hyvin huomaavainen hevonen, jos sanoi vastaantulijalle: Hyvää päivää! niin kuuluvasti, että se sen kuuli, niin se pysähtyi, arvasi, että on muutakin asiaa puhuttavana.

Mustikilla joskun käytiin porsaskuormia viemässä Kiviniemen asemalle. Tällä matkalla sillä oli omia erikoisia pysähdyspaikkoja, varsinkin talojen kohdilla, mihin se aina pysähtyi vaikka kuormaa ei liioin ollutkaan.

Kauppias Sipposen kulmasta

"TENAVA"

kääntyi tie asemalle. Tässä Mustikki tiesi liikennemääräykset, että isommalle tielle tullessa täytyy pysähtyä ja tätä lakia se myös noudatti: — Pysähtyi aivan Sipposen kaupan rappujen eteen ja vaikka ajaja kuinka hoputti ei Mustikki ollut tietääksenkään. Pudotti vielä seisoessaan lämpöiset munkit rappujen eteen ja omina aikoinaan lähti liikkeelle, eikä aseman välillä enää pysähdyspaikkoja ollutkaan.

Sisareni Anna lähti emäntäkoululta jotain kankaan kudonnan mallia hakemaan. Missä lie toiset hevoset olleet ajossa, joten hän valjasti Mustikin sekureen eteen, koska tuotava kangasmalli ei tarvinnut suurta tilaa. Ajettiin Hiekkarannan mäen päältä suoraan Hovinkylään, jota tietä ei aurattu ja lunta oli silloin aika paljon. Poistulomatalla tuli rovasti Sonny väkeä vastaan, menossa emäntäkoululle. Siinä oli ruustinna Sonny, Kaarina ja Armas sekä pastori Liesmaa.

Mustikki tuumasi ettei hän tuonne lumihankeen viitsi lähteä! Vaikka olisi Anna kuinka kääntänyt sitä sivuun, ei ollut tietääksenkään. Ruustinna Sonny sanoi, noustaankin me pois reestä, kyllä meidän hevonen tyhjällä reellä lumihankeen menee. Eikä siinä muukaan auttanut. Ja Mustikki odotti rauhallisesti kunnes muutot tuli tehtyä.

Kyllä Anna oli kiukkuinen kun tuli kotia. Millaisen häpeän Mustikki teki: Pappilan väen täytyi jalkautua ennen kuin ohitse pääsivät!

Elsakin sattui olemaan kotona käymässä, sanoi: olisit avannut silojen nappulat ja nostanut pienen reen tieltä pois.

— Kyllä te nyt osaatte neuvoa, mutta olisittepa olleet itse siinä tilanteessa...!

Sen jälkeen ei Anna Mustikilla

"Tenava" oli vanhempiensa ainoa poika, hän eli ja kuoli vanhanpoikana. Pituutta hänellä oli alun toistametriä. Mutta puheet olivat lihavia, kuten kohta kuulette. Hän ei ollut sotakelpoinen, joten kohta evakoksi lähtemisen jälkeen määrättiin linnoitustöihin pohjoiseen. Mutta kohta 50 vuotta täyttävä heiveröinen "Tenava" ei kestänyt pohjoisen pakkasia, eikä korpielämää. Hänet käskettiin lääkärin vastaanotolle. No, "Tenava" punoi neljästä pajunvitsasta vyön jolla kannatteli housuja ja tähän "vyöhön" patenttilukon, että lääkäri eikä rouva saaneet vyötä auki, vaan "Tenavan" oli puhallettava kohmeisiin sormiinsa ja aukais-tava itse lukko. Sen jälkeisistä tapauksista hän kertoi, että lääkärin rouva otti kynän ja paperia eteensä, lääkäri itse kumahutti sankaria vasaralla hartioihin... kuunteli ja sanoi: — Soi kuin tyhjä tynnööri. Vapautetaan valtion palveluksesta...

Nyt alkoi matka kohti Hämettä 30 asteen pakkasessa häkäpönttö-auton lavalla. Siinä olisi tullut urhea paleltumiskuolema, mutta auton lavalle nousi toisten miesten mukana Ruotsin soltaatti ja vink-kasi vanhan "Tenavan" viereensä ja kaivoi poveltaan täysinäisen konjakkipullon. Alkuun heidän oli tultava toimeen viittomakielellä, mutta 40 km jälkeen oli lääkepullo tyhjentynyt ja erotessaan he ymmärsivät melko sujuvasti toistensa kieltä.

mihinkään ajoon enää lähtenyt.

Vaikka Mustikki olikin niin verraton rahtihevonen, myytiin se keväällä pois, koska sitä ei kukaan huolinut ajokikseen.

Vilho Sipiläinen

Tästä alkoi junamatka ja kun oli sota-aika, oli vaunussa monen moista matkustajaa. Alkoivat kysellä, että mistä sitä ollaan niin kuin tulossa? "Tenava": — Tulempa vähän tekemästä pahojani, oli nääs korkea kallio ja kallion vieressä iso lähde. Panin lähteen reunalle miehen korkuisia kuusia pystyyn ja kohta alkoi tulla viहुalaisen höökivaunuja. Pienen talon kokoisia! — No, oli siinä sen verran kamaa, että toinen telapyörä juuri ja juuri kulki maata myöten, mutta toinen joutui lähteen reunalle, joka armotta petti. — 7 kappaletta niitä siihen lähteeseen sopi, vähän vain nousi kuplia pinnalle ja rasvaläikkii. Kahdeksas jäi hiukan pinnalle, mutta kuljettaja hukkui...

Kun lähdin siitä paikasta pois ja menin ottamaan litteraa, niin herrat esittivät korpin natsaa, mutta kun en yleensä ota vastaan kunniamerkkejä niin torjuin tämänkin ja sillä siisti.

Minkä verran vaunussa oljoista lie tarinaan uskonut, se on jokaisen oma asia. Nyt juna vislasi sille asemalle josta "Tenavan" oli jäätävä pois ja alkoi tarpominen kinttupolkua miltei umpihangessa omaisten sijoituspaikkaan. Siinä kahlatessaan hän hyräili linnoitustöissä kuulemaansa sävelmää: — Röhöistä on Tiltun tie.

Jussi

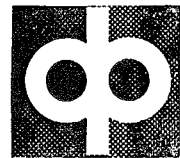

**OLET
AVAINASEMASSA**

**OSTA
SUOMALAISTA**

**-se on
kaikki
kotiinpäin**

LAHTI
Ahtialantie 7 B 14
Hilka Kujarinen

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON-
SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1971 6 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

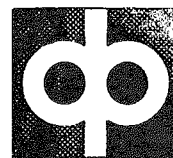
Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37 370 Narva Vakkala.
Puhelin 931 / 77 843.

Postisirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uuno Pulakka,
Aune Ahtainen ja Teuvo
Viskari.

Tampereen Seudun
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen),
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.